

Stenogrammid

XIII Riigikogu, III Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 01.06.2016, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Aktsiisipoliitika

2. 13:10 Ministri suhtumine põhiseaduse preambulisse

3. 13:19 Glüfosaatide kasutamine

4. 13:25 Tervishoiupoliitika

5. 13:33 Eesti Vabariigi põhiseadus ja selle täitmine

6. 13:41 Kas valitsuse meelest Riigikontroll "kaagutab"?

7. 13:47 Tervishoiu rahastamine

8. 13:55 Töövõimereformi mõju majanduskasvule

13:00 Infotund

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Tere päevast, head ametikaaslased, austatud Riigikogu! Alustame 1. juuni Riigikogu infotundi. Palun teeme kõigepealt kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Kohalolijaks registreerus 49 Riigikogu liiget, puudub 52.

Head ametikaaslased! Täna infotunnis osalevad tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, kes on ühtlasi ka peaministri ülesannetes, justiitsminister Urmas Reinsalu ja keskkonnaminister Marko Pomerants. Kuna esitatud on juba kaheksa küsimust, siis annan juhatajana võimaluse esitada üks lisaküsimus ja ka üks kohapeal registreeritud küsimus. Nii jõuame võimalikult palju küsimusi läbi võtta.

---

1. 13:01 Aktsiisipoliitika

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Esimene küsimus on Riigikogu liikmelt Kadri Simsonilt ja sellele vastab valitsusliige, tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski peaministri ülesannetes. Teemaks on aktsiisipoliitika. Kadri Simson, palun!

14:58 Kadri Simson

Aitäh! Lugupeetud peaministri ülesannetes olev minister Ossinovski! Minu küsimus puudutab aastatagust otsust. Nimelt sidus praegune peaminister aasta tagasi oma usaldushääletuse sellega, et tõsta kolmel järjestikusel aastal bensiini ja diislikütuse aktsiisi. Esimene tõstmine on käesoleval aastal toimunud, ees on veel aktsiisitõusud aastail 2017 ja 2018. Toona te küll valitsuses ei olnud, aga täna olete seal olulisel positsioonil. Seepärast tahan teie käest kuulda kaheminutilist motivatsioonikõnet Eesti ettevõtjatele, miks nad peaksid ostma oma kütuse siin Eestis, kus diislikütuse liitri hind on 15 senti kõrgem kui Lätis, maksma oma aktsiisid ja käibemaksu siia ja mitte tegema seda seal, kus see annab konkurentsieelise.

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Lugupeetud Riigikogu, esiteks lubage Vabariigi Valitsuse nimel tervitada teid lastekaitsepäeva puhul! Oleme viimastel aastatel koostöös teiega teinud olulisi asju laste kaitseks ja nende heaolu suurendamiseks. Loodan, et me jätkame seda head koostööd. Teiseks, enne kui ma vastan küsimusele, pean veel ütleva, et terviseministri tervis on täna natukene põdur, mistõttu palun juba ette vabandust, kui mul mõned laused päris korralikult välja ei tule.

Nüüd vastan küsimusele. Kütuseaktsiisi tõstmise temaatikat on nii avalikkuses kui ka siin saalis väga põhjalikult käsitletud. Kogu selle otsuse ajalugu ma loomulikult üle kordama ei hakka, selleks ei ole ka sisulist tarvidust. Üldiselt on aga võetud ju see suund – ja see suund on õige –, et maksustada rohkem tervisekahjulike toodete, nagu tubakas ja alkohol, tarbimist ja teisest küljest panustada keskkonnahoidu. Kütuseaktsiisi tõstmisega panustatakse kindlasti keskkonnahoidu. Loomulikult on kütuseaktsiisi tõstmisel selge majanduslik mõju, mistõttu tuleb need erinevad asjad väga põhjalikult läbi kaaluda. Valitsus on jõudnud seisukohale, et aastast 2009 muutumatusena püsinud kütuseaktsiisi tasuks tõsta kolm aastat järjest. Nagu te teate, oleme viimase aasta tõusu ära jätnud. Selge on see, et meid mõjutab nii nafta maailmaturuhind, mis avaldab mõju kütusehindadele, kui ka naabrite aktsiisipoliitika. Rahandusministeeriumi juhtimisel jälgitakse pidevalt ja väga põhjalikult seda, et meie aktsiisipoliitika ei ohustaks majanduskasvu, ja teisest küljest jälgitakse loomulikult ka naabrite toimetamist selles valdkonnas.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Esimene täiendav küsimus, Kadri Simson, palun!

14:58 Kadri Simson

Aitäh, lugupeetud minister! Põdur tervis ei ole kindlasti hea platsdarm motivatsioonikõne pidamiseks. Aga me oleme olukorras, kus tõstetud aktsiis on viinud suure osa Eestis tegutsevaid transpordiettevõtjaid tankima Lätti, Leetu või Poolasse, kus hind on lihtsalt nii palju konkurentsivõimelisem. See tähendab, et kaotatud pole mitte ainult aktsiisi, vaid ka käibemaksu. Tõsi, eratarbijad peavad ikka siin tankima ja kõrgemat maksu maksma. Kas teile ei tundu, et kui me oleme jõudnud olukorda, kus juba 49% transpordiettevõtjaid ütleb, et nad tangivad mujal, siis peaks järgmise ja ülejärgmise aasta aktsiisitõusud üle vaatama? Need ei too sellist kasumit, nagu Exceli tabel lubas loota.

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Esiteks, esimese nelja kuu aktsiisilaekumiste kohta võime öelda, et kütuseaktsiisi on laekunud 25,8% enam kui aasta varem. Tõsi on see, millele ka avalikkuses on tähelepanu pööratud, et aprillikuus laekus aktsiisi vähem kui aasta tagasi. Aga sellega on valitsus oma prognoosides põhimõtteliselt arvestanud. Üks põhjus on siin see, et enne aktsiisitõusu 1. veebruarist on suurendatud varusid, mistõttu järgmistel kuudel on laekumisi olnud vähem. Me oleme näinud seda, et mõningane aktsiisi alalaekumise risk on põhimõtteliselt olemas – needsamad signaalid, et transpordiettevõtted on mingil määral hakanud rohkem Lätis tankima. Loomulikult tuleb märkida, et enamik kütusest ostetakse siiski endiselt Eestis. Karta, et enamik meie kütusetarbimist läheb teise riiki, pole kindlasti vaja. Teisest küljest on aga selge, et me peame pidevalt võrdlema meie ja Läti hindu, peame kindlasti analüüsima, mil määral on sellist piiriülest liikumist. Rahandusministeerium, kes selle valdkonna eest vastutab, on öelnud, et järgmise aasta riigieelarve koostamise protsessi ajaks ehk augustiks-septembriks on nad esmase korraliku analüüsi selle aktsiisitõusu mõjudest eelarvele ja muule käitumisele ära teinud. Ja selles kontekstis saab Rahandusministeerium tulla välja konkreetsete ettepanekutega, kas juba vastuvõetud seadustes on vaja teha mingisuguseid muudatusi või ei ole. Rahandusministeeriumi praegune hinnang on selline, et häirekella lüüa veel põhjust ei ole.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Üks kohapeal registreeritud küsimus. Tarmo Tamm, palun!

14:58 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud minister! Ma ei küsi riigi majanduse seisukohast. Majandusele on ebavõrdne konkurents ja Eesti ettevõtjate konkurentsivõime vähendamine kindlasti hukatuslik, sest

kütuse puhul on tegemist sisendmaksuga. Ma küsin riigieelarve seisukohalt. Te tõstsite aktsiisi eelkõige sellepärast, et saada lisaraha sotsiaaltoetusteks. Kahe viimase kuuga on laekumine kütuseaktsiisist miinus 20 miljonit eurot, võrreldes aastaga 2015. See peaks panema valitsusel juba tulukese vilkuma. Leedu riigil läks aega neli kuud, et aktsiisipoliitika uuesti läbi vaadata ja tulla tagasi eelmise aktsiisimäära juurde. Kui palju Eesti riigil aega läheb, et tehtud veast aru saada? Ees ootavad ju veel järgmised aktsiisitõusud, 2017. aastal 10% ja 2018. aastal 10%.

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Kütuseaktsiis ja alkoholiaktsiis kokku moodustavad riigieelarve laekumistest 8,3% ja tervikuna on riigieelarve tulud laekunud plaanipäraselt. Mõne aktsiisi osas on olnud ülelaekumist, teistes natukene alalaekumist. Tõsi on see, et aasta alguses tehtud prognoosidega võrreldes on käitumises teatud muutusi olnud ja sellest tulenev alalaekumine on mõnes kuus olnud märgatav. Aga võin öelda, et kevadel kinnitatud riigi eelarvestrateegias on neid muutusi juba arvestatud, mis tähendab seda, et riigieelarve kulude katte mõttes küsimust ei ole. On muudetud ka neid prognoose, mis puudutavad kütuseaktsiisi laekumist. Aga nagu ma ütlesin, teeb Rahandusministeerium, kes riigi aktsiisipoliitika eest vastutab, sügiseks põhjalikuma analüüsi selle kohta, kuidas kütuseaktsiisi tõstmine on mõjutanud inimeste käitumist. Siis saab sellest probleemist ka põhjalikumalt rääkida. Ja kui meil on analüüsi alusel põhjust arvata, et piiriülene tarbimine on muutunud kuidagi massiliseks ja seetõttu ka laiemalt riigieelarve laekumisi ohustavaks, siis võib kindlasti kaaluda mingisuguseid muudatusi õiguskorras.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Täna! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

2. 13:10 Ministri suhtumine põhiseaduse preambulis

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Liigume edasi teise küsimuse juurde, mille on esitanud Riigikogu liige Martin Helme. Sellele vastab valitsusliige, tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, kes on täna peaministri ülesannetes. Teema on ministri suhtumine põhiseaduse preambulis. Martin Helme, palun!

14:58 Martin Helme

Aitäh, härra asespiiker! Lugupeetud minister! Ma ei hakka teile meie põhiseaduse preambulit tsiteerima, ma loodan, et see on teil peas. Te olete viimastel aegadel esinenud väga teravate estofoobsete seisukohtadega Eesti rahvusriigi suhtes – olete välja öelnud, et Eesti rahvusriik on ohtlik ja on düstopia. Ma meenutan teile siiski ministri ametivannet. Selles te ütlete, et te töotate pühalikult jääda ustavaks Eesti Vabariigi põhiseaduslikule korrale ning pühendada oma jõu Eesti rahva heaolu ja tuleviku kindlustamisele. Kui te nüüd pühendate oma jõu rahvusriigi lammutamisele ja demoniseerimisele, siis kas te ei leia, et te rikute oma ametivannet, õõnestate põhiseaduslikku korda ja tegelikult peaksite ameti maha panema?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Preambulis toodud eesti keele ja kultuuri säilitamine ja arendamine on loomulikult põhiseaduslik imperatiiv. Seda peame silmas pidama kõigis oma otsustes, nii valitsuses kui ka Riigikogus. Valitsuse poole pealt võin öelda, et oleme seda ka teinud. Samas ei tähenda eesti keele ja kultuuri arendamine muidugi seda, et me tõrjume suure osa kaasmaalasi primitiivsete bioloogiliste argumentidega oma ühiskonnast eemale. Olete ju teiegi jõudnud ühes oma sõnavõtus nii kaugele, et eestlust võiks hakata mõõtma nahapigmenti rakkude aktiivsuse kaudu. See on minu hinnangul põhiseaduse kohaselt keelatud, moraalselt tülgastav ja ka lihtsalt ebainimlik.

Põhiseaduse § 10 ütleb, et Eesti ühiskonna üks aluspõhimõtte on sotsiaalne õigusriiklus ja inimväarikus, ning § 12 ütleb, et meie ühiskond kohtleb kõiki inimesi võrdselt. Mina usun, et kõik Eestis elavad inimesed on Eesti inimesed – nad on omad, nad panustavad sellesse ühiskonda iga päev, see riik on ka nende oma ja nii on nad põhiseaduse mõttes osa Eesti rahvast. Ma olen veendunud, et Eesti rahvast rääkides on rumal otsida definitsiooni inimese geenianalüüsi teel või väljanägemist hinnates. Kindlasti

selgub siis igasuguseid huvitavaid tõsiasju, millel ei ole siinkohal mingisugust puutumust põhiseadusega. See ei ole muidugi mitte ainult rumal ja teaduslikult küündimatu, vaid ka sügavalt ohtlik. Nii et mina pean igal juhul Eesti põhiseaduse täitmist väga tähtsaks ja kutsun üles ka teid sedasama tegema.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Esimene täpsustav küsimus. Martin Helme, palun!

14:58 Martin Helme

Härra minister! Ohtlik on see, kui valitsuse ministrid arvavad, et opositsiooni sõnavõttud on ohtlikud. See on esimene samm autokraatia kehtestamisel. Kui te räägite sellest, et suur osa Eesti ühiskonnast on idiootlik või idioodid, siis te tegelete vihakõnega Eesti ühiskonna vastu ja eelkõige Eesti rahva vastu. Mina ei ole mitte kusagil rääkinud mingist nahapigmendist, see on puhtalt teie retoorika, viha külvamine ühiskonnas, see on valetamine ja viha külvamine ühiskonnas. Kui sotsid käivad ja nurisevad selle üle, et Eestis on poliitiline debatt läinud väga teravaks, siis eelkõige kannavad süüd selle eest sotsid ise, kes käivad ja valetavad, külvavad viha ja teevad maha Eesti põhiseaduslikku korda. Te tsiteerisite Eesti põhiseaduse preambulit valesti, seal öeldakse, et meie ülesanne on tagada eesti rahvuse ja kultuuri säilimine läbi aegade. See ei tähenda, et siin ei võiks teisi inimesi olla. See ütleb, mis on Eesti riigi ülesanne.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Palun küsimus!

14:58 Martin Helme

Ma küsin uuesti: miks te peate vihakõnet Eesti rahva vastu?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Te unustasite põhiseaduse preambulit tsiteerides eesti keele säilitamise. Loomulikult on Eesti riigi mõtte arendada eesti keelt ja kultuuri. Küsimus on lihtsalt selles, missuguste kriteeriumide alusel hinnatakse seda, kellel on õigus kuuluda Eesti ühiskonda. Mina, lähtudes põhiseaduse mõttest, arvan, et inimeste lahterdamine mitmesuguste nendest mittesõltuvate tunnuste alusel on lubamatu. Teie ja mõned teie erakonnakaaslased on pidanud seda heaks mõtteks ja on seda ka avalikult välja öelnud, rääkides nahavärvist. Mina pean ütleva, et inimeste liigitamine bioloogiliste tunnuste alusel on ajaloos läbikäidud etapp. Kunagi tegi seda üsna hoogsalt minu kodukooli, Tallinna Reaalkooli kuulsaim vilistlane Alfred Rosenberg, kes hiljem küll Nürnbergis üles poodi. Enne seda jõudis ta aga oma pseudoteaduslike teooriate abiga teha väga palju kurja, miljonid inimesed said surma. Ma arvan, et ka teil ei tasu selliste mõtetega flirtida. See teeb väga paljudele inimestele haiget, ohustab Eesti sisemist rahu ja välist julgeolekut ning selle kaudu ohustab see tegelikult ka eesti keelt ja kultuuri.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Üks kohapeal registreeritud küsimus. Palun, Mart Helme!

14:58 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Teie jutt on uskumatult viljakas fantaasia, mille kokkuvõtteks ma ütleksin, et teie filosoofia ja ideoloogia kohaselt on inimeste lahterdamine maailmavaate alusel okei. Ja te panete meile suhu sõnu, mida me ei ole kasutanud. Me ei ole liigitanud kedagi nahavärvi ega bioloogilise kuuluvuse alusel. Kõik see, millele te viitate ilmselt seoses Ruuben Kaalepi Ameerika-sõiduga, on ju ühe vasakpoolse mõttekoja definitsiooni tulemus, mille järgi see oli rassistide kokkutulek. Kas oli või? Kas te olite seal? Kas te teate, mida seal räägiti? Kas te olete lugenud neid ettekandeid? Ei ole ju, aga võtate suu täis. Ärge võtke!
Minu küsimus on väga lihtne. Teie olete siin praegu ministri positsioonis tänu sellele, et Eesti rahvas on väga salliv, väga omaks võttev ja on andnud ka teile, kes te ei ole päritolult põliseestlane, võimaluse Eesti riigi eesotsas olla. (Juhataja helistab kella.)

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Hea küsija, teie aeg!

14:58 Mart Helme

Ma küsin: kas te aktsepteerite seda, et Eesti rahvas on salliv?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Eesti Vabariigi põhiseadusel on kaks aluspõhimõtet. Esiteks, nagu juba öeldud, eesti keele ja kultuuri säilitamine ja arendamine. Ja teiseks see, et me kohtleme kõiki Eesti inimesi võrdselt, et meie riigi aluseks on inimväärikus, demokraatia, õigusriiklikkus ja võrdne kohtlemine. Selle põhiseaduse on võtnud vastu rahvahääletusel Eesti inimesed. Nad on teinud seda täiesti teadlikult, mõistes, et tänapäevast rahvusriiki ongi võimalik üles ehitada ainult nendest põhimõtetest lähtudes. Selles mõttes loomulikult on Eesti inimesed olnud õigel teel. Ja valdav osa Eesti inimestest on head inimesed ja on jätkuvasti õigel teel.

Küll aga olen ma märganud seda, et teatud poliitiliste punktide otsingul või muudest kirkastumistest tulenevalt on meil ka siin Riigikogus tekkinud isikuid, kes on seadnud kahtluse alla Eesti põhiseaduse fundamentaalsed mõisted ja mõtted. Ma arvan, et see on kahetsusväärne. Loomulikult, igal inimesel on õigus oma arvamusele, aga täpselt samamoodi on ka kõikidel teistel inimestel õigus selle põhiseadusvastase retoorikaga mitte nõustuda. Nii lihtne see lõppkokkuvõttes on.

Kordan veel kord: inimeste diskrimineerimine, nende lahterdamine kas siis soo, nahavärvi või mingite teiste veendumuste järgi, nende pidamine vähem täisväärtuslikeks ühiskonnaliikmeteks selle põhjal on põhiseadusvastane ja on ka ebainimlik. Kutsun veel kord teid üles sellistest loosungitest hoiduma.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Tänan! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

3. 13:19 Glüfosaatide kasutamine

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Liigume kolmanda küsimuse juurde, mille on esitanud Riigikogu liige Artur Talvik. Sellele vastab valitsusliige, keskkonnaminister Marko Pomerants ja teemaks on glüfosaatide kasutamine. Artur Talvik, palun!

14:58 Artur Talvik

Hea juhataja! Hea minister! Maailmas ja eriti Euroopas laieneb vastuseis herbitsiididele, mis sisaldavad sellist saatanlikku ainet nagu glüfosaat ja ka muid sidusaineid. Teaduslikud uurimused on aina enam tõestanud, et see aine on inimtervisele kahjulik, tekitab vähki, ta on kahjulik mesilastele ja kindlasti kahjulik loodusliku mitmekesisuse mõttes. Mitmed Euroopa riigid, näiteks Prantsusmaa, on erakasutuses selle asja juba ära keelanud. Holland ja Soome kasutavad seda oluliselt vähem kui Eesti. See pole küll otseselt Keskkonnaministeeriumi ala, vaid Maaeluministeeriumi ala, aga missugune on Keskkonnaministeeriumi seisukoht glüfosaatide kasutamise kohta Eestis?

14:58 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Teie lahkelt loal ma kõigepealt reflekteerin eelmise debati üle. Mul on hea meel, et Eesti inimesed on olnud nii tolerantsed, et Viktoria Ladõnskaja on ka Riigikogusse valitud. Aga mis geeniuuringuid puudutab, siis see on ka meie valdkonnas aktuaalne. Me tegeleme praegu lendoravate geeniuuringutega, et saada selgeks, kas Soome ja Eesti lendoravatel on sarnased geenid.

Aga nüüd küsimuse juurde. Tõepoolest, teema on Euroopa Komisjoni eestvõttel päevakorral ja sellest johtuvalt aktuaalne ka Eestis. Mis puudutab glüfosaatide mõju inimese tervisele, siis Rahvusvahelise Vähiuuringute Agentuuri määratluse kohaselt on need tõenäoliselt kantserogeense mõjuga ühendid. Mis puudutab Eesti debatti ennekõike glüfosaatide kasutuse üle väljaspool põllumajandust, siis värsketel andmetel on Maaeluministeerium 8. juuniks, mis on juba varsti, kutsunud ümarlauale kokku asjaosalised, kelle seas on nii glüfosaatide kasutajaid kui ka neid inimesi, kellel on kasutamise osas

teistsugused tunded, et siis otsustada, millised kasutusvõimalused võiksid Eestis olla väljaspool põllumajandusvaldkonda. Siinkohal peab küll mainima, et põhiline kasutus on tegelikult ikka põllumajanduses. Eestis oli ka eelmisel aastal umbes 270 tonni selliseid pestitsiide, mille toimeaineks olid glüfosaadid. Nii et loodetavasti meil kujuneb selline arusaamine, et me liigume vähema kasutuse suunas. Aitäh!

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Esimene täpsustav küsimus. Artur Talvik, palun!

14:58 Artur Talvik

Täna! Minister, mu küsimuse mõte oli veidi teistsugune. Ma täpsustan oma küsimust: missugune on Keskkonnaministeeriumi seisukoht selles küsimuses? Ma tahan eriti esile tuua seda, et mainitud 270 tonnist ca veerand kasutatakse väljaspool põllumajandust, põllumajanduses piiratakse glüfosaatide kasutamist. Missugune on teie seisukoht selles suhtes, et Maanteeamet, kes ei viitsi muru niita, lihtsalt külvab maantee äärde mürki. Täpselt samamoodi on raudteedega. Missugune on teie seisukoht glüfosaatide kasutuse suhtes erasektoris või inimeste isiklikus aianduses?

14:58 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Alustan lõpust. Mis puudutab aiandust, siis võib-olla kogused ei olegi nii suured. Põhiprobleem on see, et inimesed ei ole oma igapäevases taimekaitsevahendite kasutamises nii haritud või targad ja võivad iseendale viga teha. Seetõttu ma arvan, et on mõistlik, kui aianduses glüfosaate järjest vähem kasutatakse. Kui võtta Keskkonnaministeeriumi seisukohad, siis need on väga konkreetsed selles osas, mis puudutab looduslikku mitmekesisust. Ja kui meil on loodusrikkuse seisukohalt alternatiivideks mürk *versus* niitmine, siis meie seisukoht on, et kindlasti niitmine. Kui me räägime veekaitsest aspektist – selle puhul tuleb sisse ka põllumajanduskasutus, sest leiud ongi seotud ennekõike arvatavasti põllumajanduskasutusega –, siis peame jõudma selleni, et glüfosaatide kasutamisel oleksid kogused ja praktika sellised, et seire käigus leide ei avastataks. Õnneks on meie põhjavees küll vähe leide.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Nüüd üks kohapeal registreeritud küsimus. Arno Sild, palun!

14:58 Arno Sild

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud minister! Mul on Artur Talviku küsimuse juurde veel täpsustav küsimus. Kas ei oleks õige asuda praegu kohe sellele teele, et keelata nende sissetoomine ja müümine, eelkõige võib-olla eraisikutele? Nagu te ka ise märkisite, ei kasuta eraisikud neid võib-olla alati nii korrektselt ja korralikult. Kas ei võiks hakata piirama glüfosaatide kasutamist?

14:58 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Härri Sild, teile see võib-olla ei meeldi, aga me oleme Euroopa Liidus. Ja see, mis puudutab seadusi ja kasutamisevõimalusi, on kindlasti Euroopa Liidu ühise poliitika tulemus. Kuid see ei tähenda, et me ei võiks oma riigis jõuda soovitudeni, mingisuguste käitumisalternatiivideni. Aga ma arvan, et me ei ole kindlasti selles staadiumis, kus me saaksime eraisikutel glüfosaatide kasutamise ära keelata. Seda ei ole võimalik tagada, ma arvan, et see on põhiprobleem. Seda võib ju deklareerida, aga mis on päris elus see toimemehhanism?

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Täna! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

4. 13:25 Tervishoiupoliitika

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Liigume edasi neljanda küsimuse juurde, mille on esitanud Riigikogu liige Marika Tuus-Laul. Sellele vastab valitsusliige, tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, kes täna on ka peaministri ülesannetes. Teemaks on tervishoiupoliitika. Marika Tuus-Laul, palun!

14:58 Marika Tuus-Laul

Aitäh! Hea minister! Meil lõppes äsja, 20 minutit tagasi kohtumine pensionäride liidu juhi ja juhatusega. Üks paljudest küsimustest oli loomulikult arstiabi kättesaadavus just maapiirkondades. Me teame, et praegu käib paljudes väikehaiglates erialade kokkutõmbamine, vastuvõttude vähendamine. Mitmed erialad viiakse üle suurtesse keskustesse, Tallinna, Tartusse, Pärnusse, Ida-Virumaale. Põhiküsimus oli ikka see, kes hakkab tulevikus transporti kinni maksma. Väga tihti on teenuse saaja vananimene, kes vajab veel saatjat kaasa, saatjal omakorda läheb tööpäev kaotsi jne. Arsti juurde pääsemisele on eelnenud veel kuudepikkused järjekorrad. Kas siis riik tõesti ei hakkagi siin appi tulema? Mida teie ütlete?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Esitaks tänan selle küsimuse eest! Kahtlemata on tervishoiuteenuste regionaalne kättesaadavus ääretult oluline teema, mis puudutab väga paljusid Eesti inimesi otseselt ja seetõttu eeldab kindlasti ka sisukat avalikku diskussiooni. Ma pean ette vabandust paluma, et kahe või ka kuue minuti jooksul ei ole siin kahjuks võimalik sellele terviklikku vastust anda, küll aga vastan juba järgmisel esmaspäeval ühele samal teemal esitatud arupärimisele. Siis saab seda teemat põhjalikumalt arutada. Minu teada plaanib sotsiaalkomisjon pidada 14. juunil sellel teemal arutelu, kus saame oma plaane natuke sisukamalt või, ütleme, põhjalikumalt tutvustada. Aga kui püüda sellel teemal midagi lühidalt öelda, siis loomulikult oleme juba pikemat aega järginud suunda, mis on laias laastus ka inimestele arusaadav ja tervishoiupoliitiliselt ainuvõimalik, et keerulisemad protseduurid ja keerulisemad erialad koonduvad Eestis suurematesse keskustesse, nn pädevuskeskustesse. Eeskätt on need Tartu Ülikooli Kliinikum Lõuna-Eesti vaates ja Põhja-Eesti Regionaalhaigla Põhja-Eesti vaates. Teisest küljest on selge, et maakondades kohapeal peab arstiabi kättesaadav olema. Praegu me mõtlemegi mudelile, mis võimaldaks seal patsiendile kõige tõhusamat teenust pakkuda. See eeldab eri tasandite paremat sidustamist, et perearstiasand ja eriarstiasand maakonnahaiglas omavahel paremini suhtleksid. Ka sotsiaalteenused tuleksid sinna juurde. Haiglavõrgu arengukava koostamise protsessis läheneme samuti igale maakonnahaigla individuaalselt, vaatame tõesti seda, kuidas igale maakonna elanikule parimat ravi pakkuda. Nii et me mõistame muret, saame sellest aru ja loodetavasti jõuame ühiselt ka lahenduseni.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Härra minister, teie aeg! Esimene täpsustav küsimus. Marika Tuus-Laul, palun!

14:58 Marika Tuus-Laul

Aitäh! Hea minister! Arstiabi kättesaamatus ja suur omaosalus, rahasumma, mille inimene peab teenusele ise juurde maksma, on ikka väga ohtlik tendents. Arstiabi ei ole inimestele siiski kättesaadav. Me teame, mis tegelikult toimub: inimesed tulevad esmaspäeva hommikul kell 7 elavasse järjekorda, et saada kell 7.15 numbrit. Ja siis saavad selle ka ainult mõned inimesed. Mitukümmend tuhat inimest helistab, nad ei saa ühendust ja arsti juurde ka ei saa. Kui siis mõnel õnnestub ühendust saada, siis selgub, et paljudel erialadel on veel mitu kuud järjekord. Samas me teame, et tervena elatud aastate arv pidevalt väheneb. Olukord on päris tõsine. Te olete rääkinud, et tegite valitsusele mõned ettepanekud rahastamise parandamiseks. Läbirääkimised pidid vist mais olema.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Palun küsimus!

14:58 Marika Tuus-Laul

Kas need viisid tulemuseni? Mida öelda siis täna inimestele?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Esiteks palun vabandust, et ma ei vastanud küsimusele, mis puudutas patsiendi transporti. Patsiendi transpordi küsimus on meil uue haiglavõrgu arengukava koostamise kontekstis samamoodi laual. Kui me arvestame, et mõned keerulisemad erialad lähevad maakonnakeskustesse, siis me peame tõepoolest ära lahendama ka patsiendi transpordiprobleemi. See lahendus peab olema patsiendile arusaadav ja mugav. Teame ka seda, et haiglad, näiteks Põhja-Eesti Regionaalhaigla, ei asu alati transpordisõlmede lähedal. Kui inimene tuleb maakonnast Tallinna ühissõidukiga, siis ta peab veel eraldi liikuma Mustamäele, aga see on kindlasti keeruline ja ajakulukas. Nii et patsiendi transpordiküsimus on väga põhjalikult arutusel.

Mis puudutab järjekordi, siis siin on kaks olulist aspekti. Esiteks loomulikult see, et patsient peab saama talle vajaliku meditsiiniteenuse, ravi kätte õigel ajal ja õigel tasandil. Meil on natukene see probleem, et inimesed tahavad iga väiksema murega kohe eriarsti poole pöörduda, ehkki põhimõtteliselt oleks perearst võimeline suure hulga nende muresid ise ära lahendama. Sellest tulenevalt tugevdame lähiaastatel esmatasandit ehk üldarstiabi tasandit, perearsti tasandit, et laiendada teenuste spektrit võimalikult inimese kodu lähedal. Teine pool puudutab järjekorda registreerimist. Olukord ei ole normaalne, ma nõustun sellega. Osaliselt ei ole see normaalne seetõttu, et registreerimissüsteemid on igas haiglas omaette ja haiglad ise otsustavad, millal nad need lahti teevad, kui palju aegu nad pakuvad jne. Seetõttu me loome praegu üleriigilist ühtset registreerimissüsteemi – loodetavasti saame selle järgmiseks aastaks ka valmis –, kus inimene saab kas internetis või telefoni teel otse ükskõik millisesse haiglasse oma arstiaja kirja panna niimoodi, et ta ei pea pool päeva telefoni otsas olema. See lahendus on töös.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Nüüd üks kohapeal registreeritud küsimus. Monika Haukanõmm, palun!

14:58 Monika Haukanõmm

Täna, härra juhataja! Lugupeetud minister! Kui me räägime sellest, et midagi esineb harva, siis üldiselt peetakse seda väga heaks. Kui inimesel on aga mõni haigus, mida esineb harva ja mida nimetatakse harvikaiguseks – Eestis esineb neid haigusi umbes 6–8%-l elanikkonnast –, siis see enam väga tore ei ole. Tihtipeale ei osata seda diagnoosida, seda ei osata ravida ja ravi on ka väga-väga kallis. 2014. aastal valmis Sotsiaalministeeriumi tervisevaldkonnas harvikaiguste arengukava. Selle järgi on üks väga oluline tegevus vastava kompetentsikeskuse loomine, kust saaksid abi nii pereliikmed, haiged kui ka arstid. Me teame, et selle arengukava elluviimine on pidurdunud ja sellist kompetentsikeskust ei ole loodud. Millal teil on plaanis seda alles hiljaaegu valminud arengukava täitma hakata ja kompetentsikeskus luua? Aitäh!

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Ma täna selle küsimuse eest! Tegemist on väga spetsiifilise küsimusega, millele vastamiseks ma ei ole kahjuks eraldi ette valmistanud. Niimoodi mälusopist oskan öelda, et samme selles suunas astutakse. Aga kuna ma ei ole asjas lõpuni kindel, siis ma jätan igaks juhuks siin selles formaadis täpse vastuse andmata ja vastan teile hea meelega kirjalikult.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Aitäh! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

5. 13:33 Eesti Vabariigi põhiseadus ja selle täitmine

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Liigume edasi viienda küsimuse juurde, mille on esitanud Riigikogu liige Jaak Madison. Sellele vastab valitsusliige, tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, kes on täna peaministri ülesannetes. Teemaks on Eesti Vabariigi põhiseadus ja selle täitmine. Jaak Madison, palun!

14:58 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu aseesimees! Austatud minister! Ma lähen tagasi sama teema juurde, mida puudutas teine küsimus. Tuletan meelde Sotsiaaldemokraatliku Erakonna esimehe ja valitsuskabineti liikme tsitaati: "Etniline rahvusriik ei ole utoopia, vaid ohtlik ja ebainimlik düstopia." Mul on tõesti väga piinlik kuulata sellist lauset, mis kutsub üles rahvusriigi lammutamisele, võtab eeskujuks Rootsi multikulturalismi ja läheb ühemõtteliselt vastuollu Eesti Vabariigi põhiseaduse preambuliga, mis sätestab eesti rahvuse püsijäämise ja rahvusriigi. Seda on tõesti väga kurb kuulda. Kui teile meeldib ajaloost tsiteerida Alfred Rosenbergi ja keda iganes veel, siis vabandage, aga see on ehtne, sügavalt nõukogudeliidulik sõnavõtt, kus kutsutakse üles Eesti rahvusriiki hävitama. Siit ka küsimus. Miks te tulete välja sellise avaldusega, mis lõhestab Eesti ühiskonda ja kutsub üles rahvusriigi n-ö kukutamisele?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Suur tänu suurepärase küsimuse eest! See tsitaat jäi Martin Helme küsimusele vastates tõesti kommenteerimata. Palun katsuge täpselt mõelda, mida selle lausega on püütud öelda, ehk siis rõhk on sõnal "etniline". Etniline rahvusriik on tõepoolest ohtlik düstopia. Rahvusriik on, täiesti arusaadav, mitu viimast sajandit kestnud üleüldine Euroopa norm ja selles osas on Eesti loomulikult rahvusriik. Küll aga on rahvusriigi kontseptsiooni võimalik mõtestada laias laastus kahtemoodi. Seda on võimalik mõtestada etniliselt. Kui me mõtestame seda etniliselt, siis jõuame paratamatult igasuguste bioloogiliste ja muude pseudoteaduslike käsitlusteni ja sealt edasi sisuliselt genotsiidse mõtlemiseni, millele ma juba viitasin oma vastuses esimesele küsimusele. Teine viis seda mõtestada, nii nagu kõik Lääne-Euroopa riigid on seda oma põhiseadustes ja muudes rahvusvahelistes käsitlustes teinud, on mõtestada rahvusriiki, tuginedes inimväärikuse, inimõiguste ja võrdse kohtlemise põhimõttele. Seega on Eesti loomulikult rahvusriik, on rahvusriik, mille ülesandeks on arendada eesti keelt ja kultuuri. Aga see ei tähenda, et me mingisuguste pseudoteaduslike ja primitiivsete argumentidega ütleme, et kümned või sajad tuhanded Eesti inimesed ei ole selle ühiskonna täisväärtuslikud liikmed. See ei ole aktsepteeritav ja see ei ole kooskõlas põhiseaduse mõttega.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Esimene täpsustav küsimus. Jaak Madison, palun!

14:58 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu aseesimees! Hea minister! Teie vastuse lõpp oli natuke luiskamine, sest me ei ole mitte kunagi väitnud, et sajad tuhanded inimesed ei ole Eesti ühiskonna täisväärtuslikud liikmed. Aga kui me räägime etnilisest päritolust, siis isegi need sajad tuhanded inimesed, kes emakeelena ei räägi eesti keelt, on etniliselt siiski sama päritolu nagu põliseestlased. Nii et etniline päritolu on ka rahvusriikides väga määrav. Ma küsin teie käest niimoodi: kas te julgete sama asja, et etnilise rahvusriigi hoidmine on düstopia, ebainimlik, väita ka sotsiaalkaitseministrile Iisraelis või Jaapanis, kus, ma ei kujuta ette, et araablane võiks saada juudiks, ja kus hoitakse väga oma traditsioone, ajalugu ja rahvusriiki? Kui te räägite Lääne-Euroopa riikidest, siis ma arvan, et see on siiski päris konkreetne valetamine. Need on ju rahvusriigid. Kas te julgete sama asja väita ka jaapanlastele ja juutidele?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Jaapani riigi ja ühiskonna korraldus on Euroopa riikide omast väga-väga erinev. Selle kohta, kuidas Jaapanis on vähemustega käitunud, võite ise lugeda. Ma ei arva, et me Eestis peaksime sellest eeskujuga võtma. Kui me vaatame Iisraeli riigi toimimist, siis rääkida selle ühiskonna harmoonilisest arengust ja sisemisest rahust, ma arvan, ka ei tasu. Nii et selles kontekstis ei ole need näited minu meelest päris asjakohased.

Mis puudutab etnilisust, – te enam küll ei kuula, aga ma siiski ütlen –, siis etnilisuse definitsioon on, ütleme, teoreetiliselt väga raske. Ja väita seda, et etnilisuse ainsaks mõõdupuuks on keel, kindlasti ei saa. Maailmas on etnilisi grupe, kes peavad ennast eraldi grupiks, aga kellel oma keelt üldse ei ole – on ka selliseid. Nii et ma siiski kutsun veel kord üles tegema endale põhjalikult selgeks Eesti põhiseaduse mõtte. Eesti põhiseaduse mõtte on see, et kõik Eestis elavad inimesed on Eesti ühiskonna täisväärtuslikud liikmed, neid ei tohi diskrimineerida mingite tunnuste alusel. Teisest küljest peame riigi ja ühiskonnana tervikuna tegema kõik selleks, et arendada eesti keelt ja kultuuri, ning me peame tegema seda inimlikult, mitte selliselt, nagu ma olen siin viimasel ajal teie suust tihti kuulnud.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Ja nüüd üks kohapeal registreeritud küsimus. Peeter Ernits, palun!

14:58 Peeter Ernits

Hea juhataja! Hea minister! Rõõm kuulda, et te meenutate Tallinna meest Alfred Rosenbergi. Vladimir Leninit, kes oli ka sotsidega seotud, te ei maininud. Minu küsimus on selline. Teie värske asetäitja Rainer Vakra on siin viimasel ajal öelnud, et ekreiidid kujutavad endast ohtu ja on kirves Eesti iseseisvuse kohal. Põhjendage, kuidas nad ohustavad Eesti iseseisvust. Kas te olete Vakraga ühte meelt?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Absoluutselt. Kui sajad tuhanded Eesti inimesed tembeldatakse vähem sellesse ühiskonda kuuluvaks kui mõned teised, keda on mingisuguse imeliku definitsiooni järgi niimoodi tituleeritud, siis see on ohuks Eesti sisemisele rahule, ja arvestades meie geopoliitilist olukorda, on see ohuks Eesti julgeolekule.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Täna! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

6. 13:41 Kas valitsuse meelest Riigikontroll "kaagutab"?**14:58 Aseesimees Jüri Ratas**

Liigume edasi kuuenda küsimuse juurde, mille on esitanud Riigikogu liige Andres Herkel. Sellele vastab valitsusliige, tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, kes on täna peaministri ülesannetes. Küsimus on selline: kas valitsuse meelest Riigikontroll "kaagutab"? Andres Herkel, palun!

14:58 Andres Herkel

Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Me oleme pannud tähele, et lisaks sellele, et üks erakond on hakanud ennast Eesti õigussüsteemist lahti haakima, haagib peaministri erakond, Reformierakond end järjest enam lahti Riigikontrollist. Ma ei pea silmas mitte ainult ühe Riigikogu liikme väljaütlemist, ka minister Ligi on siin varasematel aegadel väga reljeefseid väljendeid kasutanud. Samuti ütles ekspeaminister Ansip midagi sellist, et Riigikontrolli audit lennundusettevõtete arendamise kohta on odav kollane konflikt. Sestap ma küsin teie käest, ega see ei ole ometi valitsuse kui sellise seisukoht. Kuidas teie peaministri ülesannetes suhtute Riigikontrolli töösse, konkreetselt sellesse auditisse? Kuidas te nende väljaütlemiste taustal iseloomustate valitsuskabinetis valitsevat suhtumist ja koostööd Riigikontrolliga?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Mina suhtun Riigikontrolli töösse täie lugupidamisega. Tegemist on põhiseadusliku institutsiooniga, kes teeb oma tööd seadusest tulenevalt. Eks üks osa Riigikontrolli tööst ongi olla kriitiline ka valitsuse otsuste suhtes, teha analüüse ja ettepanekuid, kuidas järgmine kord võiks asju paremini teha. Kabinetiliikmena ja ministeeriumi juhina on loomulikult minulgi olnud vahel erimeelsusi riigikontrolöriga – riigikontrolör on leidnud, et ministeerium ei ole oma tööd mingis küsimuses kõige paremini teinud, ja me oleme sellele vastu vaielnud. Ma arvan, et selline diskussioon on iseenesest mõistlik, aga niisugune verbaalne sildistamine ei ole kohane.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Nüüd esimene täpsustav küsimus. Andres Herkel, palun!

14:58 Andres Herkel

Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Kui tulla kõnealuse auditi juurde, siis sellele lisandub terve hulk konkreetseid soovitusi, näiteks majandus- ja taristuministril koostada omanike ootuste dokument Nordic Aviation Groupi ja Transpordi Varahalduse kohta, nõukogul kinnitada äriplaanid, rahandusministril kujundada riigiabi küsimuste kompetentsikeskus. Soovitusi on päris palju. Palun selgitage meile, mida ja kuidas hakkab valitsus selle auditi valguses muutma.

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Mis puudutab laiemalt riigiettevõtteid või riigi osalusega äriühinguid ja nende juhtimist, siis probleemid on ilmselged. See ei puuduta ainult Estonian Airi ja uut lennukompaniid, vaid tegelikult on küsimus kogu süsteemis. Seda on ju ka Riigikogus viimase enam kui poole aasta jooksul põhjalikult arutatud. Rahandusministeeriumi juhtimisel on koostamisel riigi osaluspoliitika valge raamat. Valitsus arutab seda lähiajal, et teha järeldused vigadest, mis puudutavad nii juhtimiskvaliteeti kui ka vastutuse hajumist, mida me äriühingute puhul tihti näeme. Ma usun, et selle dokumendi pinnalt on võimalik teha otsuseid, kuidas tulevikus vigu vältida. Loomulikult on selge, nii nagu ka Jürgen Ligi ütles, saan sellega ainult nõustuda, et Riigikontroll annab üldjuhul soovitusi tagantjärele. Valitsus peab tegema otsuseid, mille õigsus või mitteõigsus selgub tagantjärele, mistõttu nende otsuste puhul on alati risk, et asjad lähevad viltu. See on loomulik, et aeg-ajalt lähevad asjad ühes või teises küsimuses viltu. Seda tasub tunnistada ja teha järeldused, et tulevikus enam viltu ei läheks. See puudutab kindlasti riigiabi küsimusi, kus minu arvates ei tehtud piisavat eeltööd, et riski vältida. Loodan, et järgnevatel otsustes oleme paremad.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Üks kohapeal registreeritud küsimus. Jaak Madison, palun!

14:58 Jaak Madison

Aitäh, austatud istungi juhataja! Hea minister! Huvitav oli kuulda, et te nõustute Sotsiaaldemokraatliku Erakonna aseesimehe Rainer Vakra arvamusel, et Konservatiivne Rahvaerakond on oht Eesti iseseisvusele. See meenutab 1934. aastat, kui üks teie erakonna eelkäijaid, tuntud sotsiaaldemokraat August Rei oli üks põhiseadusliku korra kukutajaid, diktatuuri loojaid ning ühe demokraatide liidu keelustajaid. See kõlab täpselt samamoodi. Kas te tõesti näete, et kõige väiksem opositsioonierakond on oht Eesti iseseisvusele, ning kas see ongi siis teie panus avatud Eestisse, iseseisvuse säilitamiseks ning demokraatia arendamiseks? Kas see ei kõla natuke pentsikult ja kahepalgelisena? Kuidas te kommenteerite seda?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Te rääkisite enne ametivandest. Siinkohal ma arvan, et teil on meeles ka enda antud ametivanne. Loomulikult, paljudes küsimustes võivad eri erakondadel olla ja ongi erinevad seisukohad. Selles ei ole iseenesest midagi halba, vastupidi, see on positiivne. Kui aga need erinevad arvamusel lähevad põhimõtteliselt vastuolulisele põhiseaduse põhimõtete ja väärtustega, kui nende seisukohtade realiseerimine praktilises poliitikas tähendaks inimvääriskuse muttatampimist, inimeste lahterdamist nende soo, nahavärvide või muude tunnuste alusel, siis jah, ma arvan, et see on Eesti põhiseaduslikule ülesehitusele, Eesti ühiskonna väärtuselisele vundamendile ohtlik.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Aitäh! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

7. 13:47 Tervishoiu rahastamine

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Liigume edasi seitsmenda küsimuse juurde, mille on esitanud Riigikogu liige Raivo Põldaru. Sellele vastab valitsusliige, tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, kes on täna peaministri ülesannetes. Teema on tervishoiu rahastamine. Raivo Põldaru, palun!

14:58 Raivo Põldaru

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Käesoleval nädalal on jälle tõusnud päevakorra tervishoiu rahastamine, mida on ka meedias kajastatud. Arstid korraldavad oma üritusi ja mõtlevad palgatõusule, samas räägitakse sellest, kuidas toimub näiteks vähihaigete ja südamehaigete ravi rahastamine. Jutt käib ikkagi sellest, et raha napib. Tervishoiuraha on küll kasvanud, aga samal ajal on teenused

kallinenud. Erakorralise meditsiini osakonda tulnud inimeste arv kasvab ja see tõukab plaanilised haigete vastuvõetud ajalisel veelgi kaugemale ning pikendab järjekordi. Millist väljapääsu te näete? Kuidas säilitada tervishoiu kas või praegune olukord, et see enam ei halveneks, rääkimata sellest, et inimesed kergemini arsti juurde pääseksid?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Laias laastus oli teie probleemikirjeldus õige, välja arvatud üks asi – viimase kahe aasta jooksul on enamik täiendavatest vahenditest, mida haigekassa on maksude laekumise kasvu tulemusel saanud, suunatud tervishoiutöötajate palkadesse. Viimane ja hetkel veel kehtiv kollektiivleping eelmiseks ja selleks aastaks tõstab kõikide meditsiinitöötajate palga alammäära üle 10%, kahe aasta peale kokku ligi neljandiku, mis on üks suurimaid palgatõuse Eestis üldse selle perioodi jooksul. See on kindlasti vähendanud haigekassa võimalusi teha teisi valikuid, näiteks kasvatada ravimahtusid ja laiendada teenuste valikut. Kokku võttes on tervishoiutöötajate palgatõus loomulikult prioriteet, vajalik selleks, et tagada pikas plaanis süsteemi jätkusuutlikkus, aga see on tulnud praegu teenusemahtude laiendamise hinnaga.

Üldine arusaam probleemi olemusest on ju tegelikult kõigil ühesugune. Arvestades meie demograafilist olukorda – tööealist elanikkonda jääb Eestis vähemaks –, muutub ainult sotsiaalmaksu ravikindlustuse osast koosnev haigekassa tulubaas lähiaastatel ebapiisavaks. Seetõttu vajab tervishoiu rahastamine muutmist ja see on Vabariigi Valitsusel ka plaanis. Viimase poole aasta jooksul on Rahandusministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, meie riigisiseste partnerite ja Maailma Terviseorganisatsiooni koostöös tehtud põhjalik tervishoiu rahastamise võimaluste analüüs ja Vabariigi Valitsus arutab seda lähiajal. Lõpetuseks ütlen veel, et järgmisel esmaspäeval arupärimisele vastates saan seda teemat palju põhjalikumalt avada.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Nüüd esimene täpsustav küsimus. Raivo Põldaru, palun!

14:58 Raivo Põldaru

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Teie vastuse lõppu arvestades ei ole mu küsimus võib-olla enam asjakohane. Kuna ma olin aga juba nuppu vajutanud, siis küsin ikka ära. Praegu moodustab meie tervishoiule eraldatav raha umbes 6–7% SKT-st. Euroopa Liidus on see rahasumma tükki suurem. Kas on mingit lootust, et ka meie ükskord sinna kanti jõuame?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Tõsi on see, et Eesti kulud tervishoiule on ühed Euroopa madalaimad. Muidugi peab ütleva, et see ei ole ainult halb uudis. See tähendab ka, et Eesti tervishoiusüsteem on väga efektiivselt üles ehitatud, rahvusvaheline tunnustus sellele süsteemile on olnud üleüldine. Küll on aga selge, et süsteemi korralduse efektiivsuse kõrval on lõppkokkuvõttes kogu asja tuum ikkagi selles, et kõik Eesti inimesed peavad saama kvaliteetset tervishoiuteenust seal, kus neil on vaja, ja siis, kui neil on seda vaja. Eks rahvastiku vananemisest tulenevad muutused tekitavad lisapingeid haigekassa eelarvele. Sellepärast peame tervishoiu rahastamise süsteemi kindlasti muutma. See tähendab sisuliselt seda, et me peame muudest riigieelarve tuludest haigekassale täiendavaid vahendeid eraldama. Aga nagu ma ütlesin, Vabariigi Valitsus arutab tehtud ettepanekuid lähikuudel kabinetiistungil ja siis saab nendest otsustest rohkem rääkida. Järgmisel esmaspäeval saan omalt poolt rääkida ka nendest ettepanekutest, mis analüüsis sisalduvad.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Ja nüüd üks kohapeal registreeritud küsimus. Henn Põlluaas, palun!

14:58 Henn Põlluaas

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Hea minister! Te väitsite, et EKRE kujutab endast ohtu Eesti iseseisvusele. 2012. aastal ühines teie erakond Vene Erakonnaga Eestis, mille juhid kuulutasid, et teemale Eesti okupeerimisest Venemaa poolt tuleb kehtestada moratorium, sest okupatsioonifakt olevat vaid usuküsimus. Kapo aastaraamatus on öeldud, et Vene Erakond Eestis kujutab endast ohtu Eesti

julgeolekule, ning kirjeldatud, kuidas nad on kasutanud alatuid võtteid ja provokatsioone Eesti diskrediteerimiseks. Vene Erakonna esimeest Tšerepanovit, keda meedias on kahtlustatud FSB agendiks olemises, te premeerisite Sotsiaaldemokraatliku Erakonna aseesimehe positsiooniga. Järelikult teid ei häiri venemeelsus, Eesti-vaenulikkus. Mikser ütles ühinemise ajal ...

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Palun küsimus!

14:58 Henn Põlluaas

... et maailmavaated ja eesmärgid kattuvad. Need kattuvad siis ilmselt Kremli huvidega. Küsin teilt, kelle huve sotsid Eestis esindavad.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Ma palun vastata sellele küsimusele lähtudes teemast, st tervishoiu rahastamisest, kui on võimalik!

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Ma kardan, et see ei ole võimalik, lugupeetud istungi juhataja! Aga lühidalt võin öelda, et te tsiteerisite ühte kahetsusväärset lauset, mis tol ajal meediasse jõudis. Erakond on võtnud selles suhtes selge positsiooni ja sellest avaldusest distantseerunud. Sotsiaaldemokraatlik Erakond lähtub igas oma teos ja oma poliitikas Eesti Vabariigi põhiseadusest ja Eesti rahvuslikest huvidest.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Aitäh! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

8. 13:55 Töövõimereformi mõju majanduskasvule

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Liigume edasi kaheksanda küsimuse juurde, mille on esitanud Riigikogu liige Monika Haukanõmm. Sellele vastab Vabariigi Valitsuse liige, tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, kes täna on peaministri ülesannetes. Teemaks on töövõimereformi mõju majanduskasvule. Monika Haukanõmm, palun!

14:58 Monika Haukanõmm

Aitäh, härra juhataja! Hea minister! Töövõimereform on üks valitsuse ellukutsutud reformidest. See on kahtlematult struktuurne reform ja sellelt oodatakse panust majanduse arengusse. Töövõimetuspensionäre on meil umbes 100 000, nende tööhõive määr on ligi 46%, mis on loomulikult madalam kui Eesti elanikkonnal keskmiselt. Samas on nendest umbes 20% lisaks veel pensionieas ehk neilt me ei saagi oodata aktiivset panustamist tööellu. Sama teemat puudutas meie rahandusminister ka esmaspäeval arupärimistele vastates. Ta väitis, et majandusliku mõju hinnang on sellele reformile tehtud, kuid ta ei osanud täpsustada, milline see mõju numbrites on. Küsin nüüd teie kui vastutava ministri käest sama asja: milline on töövõimereformi mõju majanduskasvule?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Pikas plaanis on töövõimereformi mõju majanduskasvule kindlasti positiivne, kuna selle põhiline eesmärk on aidata vähenenud töövõimega inimestel tööturul osaleda. See on sotsiaalselt õige ja vastutustundlik, et inimesed saaksid sotsiaalses elus, milleks tööelu kahtlemata on, vastavalt oma võimetele rohkem panustada. Teisest küljest suurendab see Eesti tööturu mahtu ehk töötajaid tuleb tööturule juurde ja selle kaudu kasvavad loomulikult ka maksulaekumised. Tegemist on tõesti suure reformiga, mille õnnestumise eelduseks on sisuliselt inimeste hoiakute muutumine Eesti ühiskonnas. See puudutab nii tööandjaid kui ka teisi inimesi. Me peame tõesti otsima võimalusi, kuidas olla töökorralduses paindlikumad, et vähenenud töövõimega inimesed saaksid kollektiivis töötada. Tehtud on mitmesuguseid analüüse, kuna tegemist on väga suure reformiga. Selle kõik detailid on tänaseks kokku lepitud, reform on osaliselt jõustunud juba 1. jaanuarist ja teine osa jõustub 1. juulist. Samal ajal on selge, et kuna tegemist on nii suure reformiga, siis kõiki mõjusid me lõpuni ennustada ei

saa. On ennustatud, et esimestel aastatel suureneb selle tõttu registreeritud tööpuudus, sest inimesed tulevad siis tööd otsima uue skeemi järgi. Kuna hoiakud ei tule võib-olla kohe muutustele järele, siis lühikeses plaanis tööpuudus kasvab, aga pikemas plaanis me näeme küll seda, et koos hoiakute muutumisega on töövõimereformi panus tööhõive suurendamisse ja seeläbi ka majanduskasvu selgelt positiivne. Analüüse on teinud nii Eesti Pank kui ka ministeeriumid. Ma ei hakkaks siin väga paljusid numbreid välja käima, sest ...

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Austatud minister, teie aeg on läbi. Esimene täpsustav küsimus. Monika Haukanõmm, palun võimalikult lühidalt!

14:58 Monika Haukanõmm

Aitäh! Lugupeetud minister! Kaheldamatult on see väga oluline ja vajalik reform, selles me üldse ei kahtle. 2014. aastal andis koalitsioon, vastates puuetega inimeste küsimustele, kust tulevad töökohad, lubaduse, et avalikku sektorisse võetakse tööle 1000 puudega inimest. Nüüd on kaks aastat mööda läinud. Kas te oskate öelda, millist edu on sellel teel saavutatud?

14:58 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh selle küsimuse eest! Sotsiaalministeerium on vastavalt seadusele informeerinud ka teisi riigiasutusi eesmärgist võtta aastaks 2020 avalikku sektorisse tööle 1000 vähenenud töövõimega inimest. Selle pealt oleme teinud ka esimese kaardistuse avaliku sektori praegusest seisust ja see on nii mõnelegi üllatavalt positiivne. Eestis avalikus sektoris töötab juba praegu väga palju vähenenud töövõimega inimesi. Ehk jutt sellest, et seda pole võimalik teha, et see on väga keeruline ja nõuab ümberkorraldusi jne, ei vasta tegelikult tõele. Selle eesmärgi suunas me igal juhul liigume. Lähikuudel suhtleme sellel teemal teiste ministeeriumide ja ametite personalijuhtidega, et nad seda teemat tõsiselt võtaksid. Ka töötukassa poole pealt oleme kokku leppinud tööandjate teavitamise tegevustes. Ma loodan, et üheskoos tegutsedes suureneb ka teadlikkus, ja selle kaudu saab vähenenud töövõimega inimesi rohkem tööle nii avalikku sektorisse kui ka erasektorisse.

14:58 Aseesimees Jüri Ratas

Täna! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Austatud valitsusliikmed, ma tänan teid vastamast. Head ametikaaslased, ma tänan teid küsimast! Infotund on lõppenud.